

Výchovný ústav a středisko výchovné péče Pšov
Pšov
441 01 Podbořany

RÁMCOVÝ PLÁN VÝCHOVNÉ ČINNOSTI

Č.j.:

Vypracoval: Bc. Kamil Rajkov

Schválil: PhDr. Sáva Arabadžiev – ředitel VÚ a SVP Pšov

Pedagogická rada projednala dne:
Směrnice nabývá platnosti dnem:
Směrnice nabývá účinnosti dnem:
Směrnice je platná pro období:

Případné změny v této směrnici budou prováděny formou číslovaných písemných dodatků. Tyto budou tvořit součást této směrnice.

1. VYMEZENÍ RPVČ

Rámcový plán výchovné činnosti (dále jen RPVČ) je oficiální dokument, který se přímo vztahuje na realizaci řízených aktivit v systému školských zařízení určených pro výkon PO, ÚV a OV. Je základním pedagogickým dokumentem, který je směrodatný pro zřizovatele, pedagogy a odborné partnery, kteří se podílejí na výchovně vzdělávací činnosti nebo na ni participují. RPVČ je základním a závazným pedagogickým dokumentem, který je východiskem pro zpracování výchovných programů zařízení (dále VPZ) v jednotlivých typech školských zařízení určených pro výkon PO, ÚV a OV.

2. CHARAKTERISTIKA RPVČ

RPVČ je pedagogický dokument vycházející ze **zákona číslo 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů a novel**. Účelem těchto školských zařízení je zajistit nezletilé osobě (3 – 18, popř. 19 let) náhradní výchovnou péči a zajistit této osobě možnost odpovídajícího vzdělávání. Tyto činnosti jsou realizovány v zájmu těchto osob a s cílem maximálního žádoucího rozvoje osobnosti a vzdělávání těchto osob. Dalším účelem těchto zařízení je primární, sekundární a terciální prevence vzniku a rozvoje poruch chování.

3. ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ, ZAŘAZOVÁNÍ DO SKUPIN, UKONČOVÁNÍ POBYTU

Dítě je po přijetí do zařízení zařazeno do určité výchovné skupiny. Zařazení do konkrétní skupiny je realizováno na základě vyhodnocení pedagogické dokumentace dítěte a na základě vlastní diagnostiky po přijetí do zařízení. Vývoj dítěte je nadále sledován, přehodnocován, popřípadě může dojít u ukončení pobytu v případě, že pominou důvody pro umístění dítěte v obligatorní péči. Toto se děje za účasti:

- etopeda zařízení
- vedoucího vychovatele zařízení
- sociální pracovnice zařízení
- psychologa zařízení
- kmenového vychovatele dítěte
- ostatních pedagogických pracovníků zařízení
- externích zainteresovaných odborných pracovníků
- ředitele zařízení

4. POJETÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně vzdělávací činnost je realizována na základě intenzivního výchovně vzdělávacího působení pedagogických pracovníků na dítě. Tato činnost je založena zejména na reedukačních a vzdělávacích aktivitách, dále na aktivitách rozvíjejících osobnostní a sociální kompetence důležité pro samostatný život, jedná se o aktivity zájmové, sebe obslužné, sportovní a rekreační. V přístupu jsou uplatňovány zejména prvky pozitivní motivace, osobního příkladu a důslednosti.

5. HLAVNÍ VÝCHOVNÉ CÍLE

Základním cílem výchovně vzdělávací činnosti ve školských zařízeních pro výkon PO, ÚV a OV je primární, sekundární a terciální prevence vzniku a rozvoje poruch chování, dále získání

a maximální možný rozvoj kompetencí dětí potřebných pro samostatný život po ukončení pobytu v těchto zařízeních.

6. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Veškeré realizované výchovně vzdělávací činnosti ve školských zařízeních určených pro výkon PO, ÚV a OV jsou směřovány za účelem získání a rozvoje klíčových kompetencí, které jsou souborem znalostí, dovedností, návyků a postojů potřebných pro řešení praktických životních situací. Pro dítě představují základní složku přípravy na samostatný život ve společnosti, celoživotní učení a vstup do profesního života. Jedná se zejména o kompetence v oblasti sociální, interpersonální a pracovní / učební a vědomostní / kompetence k žádoucímu řešení problémů / kompetence občanské a kompetence v oblasti komunikace.

- **Kompetence v oblasti sociální, interpersonální profesní** – činnosti jsou zaměřeny na:
 - Orientaci v mezilidských vztazích a uvědomění si zpětné vazby ve vztazích.
 - Pochopení sebe sama jako aktivní součásti společnosti, kterou jsem ovlivňován a sám se podílím na jejím dalším vývoji.
 - Rozpoznání společenské normality a porušení norem.
 - Uvědomění si důsledků vlastního jednání a přijetí zodpovědnosti.
 - Orientace v základních společenských normách a vědomé sebeřízení dle těchto norem.
 - Pochopení problematiky skupinových vztahů a postavení jednotlivců ve skupině. Chápe realizaci rolí na určitých pozicích.
 - Převzetí zodpovědnosti za své jednání na pozici, kterou ve společnosti obsazuje.
 - Využívání základních pracovních dovedností a návyků v každodenních činnostech.
 - Schopnost přípravy a samostatného provedení pracovní činnosti za dodržení pravidel BOZP.
- **Kompetence v oblasti učení** – činnosti jsou zaměřeny na:
 - Schopnost samostatně vyhledávat informace z přístupných zdrojů a aktivně je využívat v procesu vzdělávání.
 - Schopnost přípravy, organizace a reálného zhodnocení výsledků vlastního vzdělávání.

- Rozvoj slovní zásoby a pochopení v souvislosti s běžně používanými odbornými výrazy a to i v souvislosti s rychlým rozvojem společnosti ve všech oblastech.
 - Pochopení a schopnost uvedení odborných termínů do souvislostí. Logické a vhodné užívání těchto termínů v běžné komunikaci.
 - Získání zájmu o vzdělávání a tím i předpokladu pro realizaci celoživotního učení.
- **Kompetence v oblasti řešení problémů** – činnosti zaměřeny na:
 - Schopnost vynímání dění nejen kolem sebe, ale také v širších, či globálních souvislostech.
 - Schopnost vyhodnocení nastalé situace a určení závažnosti a dopadu problému.
 - Schopnost analýzy problému a zvolení nejvhodnějšího způsobu jeho řešení.
 - Schopnost aplikace zvoleného postupu řešení problému na konkrétní situaci.
 - Schopnost vyhodnotit vhodnost zvoleného řešení a poučit se do budoucna. Tím posilovat i nadále své kompetence v oblasti řešení problémů.
 - **Kompetence v oblasti komunikace** – činnosti zaměřeny na:
 - Rozvoj slovní zásoby a pochopení používaných výrazů.
 - Schopnost účelně, výstižně a kultivovaně vyjádřit slovy i písemně své myšlenky.
 - Pohotovost v rozhovoru, smysluplnost komunikace.
 - Schopnost vyslovenou myšlenku podpořit odpovídajícími argumenty.
 - Schopnost zvolit vhodný způsob komunikace s ohledem na partnera v komunikaci. S vrstevníky, s dospělým, s nadřízeným, komunikace na úřadech, partnerská komunikace atd..
 - Pochopení významu a jedinečnosti řeči jako specifické formy komunikace.
 - **Kompetence občanské** – činnosti zaměřeny na:
 - Pochopení významu společenských norem jako regulátoru lidského chování.
 - Pochopení významu společenských norem pro život společnosti.
 - Pochopení funkce zákonných norem.

- Pochopení problematiky práv a povinností.
- Schopnost aktivní komunikace na úřadech.
- Získání vztahu k ostatním lidem a potřeby ostatním v nouzi podat pomocnou ruku.
- Získání vztahu k přírodě a životnímu prostředí a k jejich ochraně pro další generace.

7. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovné a vzdělávací činnosti jsou rozděleny do jednotlivých na sebe navzájem navazujících bloků a to zejména v oblastech vzdělávání (vytvořen samostatný VPZ pod názvem Roční vzdělávací plán – dále jen RVP) a reedukace (vytvořen samostatný VPZ pod názvem Plán reedukačních činností – dále jen PRČ). RVP a PRČ jsou dokumenty, které jsou závazné pro pedagogické pracovníky v oblastech vzdělávání a reedukace. Dále je každé zaměření aktivit směřováno na jednotlivé dny v týdnu. V problematice vzdělávání a reedukace jsou jednotlivé bloky stanoveny tak, aby na sebe kontinuálně navazovaly.

- **Pondělí** – reedukační aktivity – dle PRČ.
- **Úterý** – vzdělávací aktivity – dle RVP.
- **Středa** – zájmové aktivity - dle 14 ti denního plánu vychovatele.
- **Čtvrtek** – sebe obslužné aktivity dle 14 ti denního plánu vychovatelů a generální úklidy.
- **Pátek** – sportovní aktivity – dle 14 ti denního plánu vychovatelů.
- **Sobota** – rekreační aktivity – dle 14 ti denního plánu vychovatelů.
- **Neděle** - rekreační aktivity – dle 14 ti denního plánu vychovatelů.
- **V době prázdnin** jsou přednostně realizovány aktivity rekreačního a sportovního charakteru – dle 14 ti denního plánu vychovatelů.

Reedukační aktivity – zaměření těchto aktivit je striktně dáno v PRČ, který je závazný pro realizaci těchto aktivit. Zahrnují oblasti, které jsou u dětí zanedbané a je třeba je rozvíjet. PRČ dále obsahuje přípravy pro jednotlivé aktivity a metodiku práce. Tyto aktivity zahrnují základní problematiku:

- **Sociální vztahy a soužití, autoregulace** – základní orientace v oblasti vztahů, soužití, rasové a náboženské tolerance, mezigenerační tolerance atd.. Dále schopnosti seberegulace a schopnost účelného řešení problémů.

- **Problematika závislostí a závislostního chování** – základní orientace v omamných a psychotropních látkách (dále jen OPL) jejich účincích a rizikům spojených s jejich užíváním, vymezení OPL ze života a jejich nahrazení vhodnějšími prostředky seberealizace.
- **Problematika volného času, nakládání s ním a hodnotový žebříček** – kvalitní a pestrá náplň volného času, kvalitní aktivní odpočinek, revize a stanovení hodnotového žebříčku. Pochopení významu volného času a hodnotového žebříčku pro život ve společnosti.
- **Problematika zdraví, sexuality a osobní a kolektivní hygieny** – předcházení rizikovému chování v uvedených oblastech. Znalost možností prevence a léčby. Získání kvalitního vztahu ke svému zdraví a tělesné schránce.

Vzdělávací aktivity - zaměření těchto aktivit je striktně dáno v RVP, který je závazný pro realizaci těchto aktivit. Zahrnují oblasti, které jsou u dětí zanedbané a je třeba je rozvíjet. Dále RP obsahuje doporučenou metodiku práce. Tyto aktivity zahrnují základní témata:

- **Český jazyk** – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova – tyto aktivity jsou zaměřeny na doplnění základních kompetencí v oblasti čtení, čtení s pochopením, písemného a verbálního vyjadřování, slovní zásoby, zvládnutí pravopisu a základní orientaci v literatuře.
- **Sociální výchova** – společenská témata – mezilidské vztahy, kodex společenského chování, drogová prevence / autoškola / člověk jako občan – chování na úřadech a vyplňování tiskopisů.
- **Anglický jazyk** – základní slovní zásoba a základy konverzace, větná stavba.
- **Matematika** – základní matematické operace, pokročilé matematické operace, geometrie v rovině, lineární funkce a praktické úlohy
- **Informační technologie** – základní znalosti IT a práce s kancelářskými aplikacemi
- **Biologie** – obecná biologie, biologie člověka a první pomoc
- **Zeměpis** – obecný zeměpis, zeměpis světa, zeměpis České republiky
- **Dějepis** – obecný dějepis, dějiny českých zemí
- **Hudební výchova** – obecné hudební znalosti, hudební tvorba

Zájmové aktivity – zaměření aktivit zájmových je realizováno na základě vypracovaných 14 ti denních plánů aktivit jednotlivých vychovatelů. Při plánování aktivit se zejména zohledňuje získání a rozvoj kompetencí v oblasti plánování a realizace trávení volného času žádoucí a aktivní formou, která podněcuje aktivitu dětí a nadále rozvíjí jejich osobnost ve všech ohledech. Nejde jen o trávení momentálně volného času, ale též o silné zaujetí činnostmi a vytvoření si vztahu k vhodné aktivitě a jejímu následnému realizování jako pravidelného koníčku, který se prolíná napříč životem jedince. V oblasti zájmových aktivit je možno realizovat i pracovní činnosti a tím vytvářet i pracovní návyky u dětí, které jsou důležité pro život ve společnosti

- Veškeré společenské hry a to i stolní.
- Literární či dramatické kroužky.
- Sportovní aktivity.
- Aktivity pracovní.
- Relaxační a tvořivé aktivity.
- Aktivity zaměřené na přírodu a ekologii.
- Vycházky a výlety do okolí – krátkodobé.
- Návštěvy sportovních a kulturních zařízení, výstav a společenských akcí.
- Aktivity branné a dopravní.

Sebeoblužné aktivity a generální úklidy – tyto aktivity jsou zaměřeny na rozvoj a získání kompetencí v oblasti sebeobsluhy a osobní a kolektivní hygieny. Jedná se opět o kompetence nutné pro kvalitní zapojení do společnosti a zvládnutí samostatného života. Zaměření těchto aktivit je realizováno na základě 14 ti denního plánu aktivit vychovatele a zahrnují širokou škálu činností.

- **Generální úklidy** – velké týdenní úklid probíhají každý čtvrtek a to jako hlavní řízená aktivita dne. Tato aktivita je zaměřena na údržbu a úklid ložnic a společných prostor a to včetně sociálních zařízení a desinfekce vybavení.
- **Sebeoblužné aktivity** jako takové jsou zaměřeny na osobní hygienu a veškeré osobní dovednosti a znalosti potřebné pro život. Mezi aktivity patří:
 - Údržba, opravy a praní osobních věcí.
 - Příprava jednoduchých i složitějších pokrmů.
 - Základy osobní hygieny.
 - Práce na údržbě budov a okolí.
 - Údržba a výzdoba ložnic a společných prostor.
 - Péče o nemocné, staré a nemohoucí.
 - Péče o děti.
 - Pomoc slabším a osobám v nouzi.

- Aktivní účast na plánování činností a chodu zařízení.
- Účast při plánování nákupů na vaření.
- Příprava oslav a různých besídek.

Sportovní aktivity – tyto aktivity jsou realizovány na základě vyhotovených 14 ti denních plánů aktivit vychovatelů. Jejich základním cílem je rozvoj hrubé motoriky a sportovní vybití jako alternativy zahálčivého či nežádoucího způsobu trávení volného času. Je žádoucí zbytnění pocitu, že sportovní vyžití se stává nedílnou součástí života jedince ve společnosti a způsobem seberealizace jedince. Dalším dílčím cílem těchto aktivit je poskytnout dítěti prožití pocitu úspěchu. Zvnitřnění faktu, že sport je i prostředkem setkávání lidí a navazování nových vztahů.

- Mezi ústavní sportovní klání.
- Stolní tenis.
- Fotbal – na hřišti v obci či v tělocvičně.
- Hokej, bruslení.
- Plavání – spojeno s pobytem ve společnosti.
- Squash.
- Tenis.
- Atletické disciplíny.
- Spinning.
- Posilování.
- Cyklistika.
- Gymnastika.
- Společenské události se sportovní tematikou.

Aktivity rekreační – tyto aktivity jsou opět realizovány na základě vyhotovených 14 ti denních plánů aktivit vychovatelů. Jsou plánovány jako aktivity jednodenní, víkendové či vícedenní. Cílem těchto aktivit je rozvoj osobnosti dítěte ve všech oblastech. Tyto aktivity jsou často zaměřeny na pobyt v přírodě a seznámení s novými situacemi vycházejícími ze specifik aktivity.

- **Pobyty v přírodě** – stavění stanového městečka – spolupráce / příprava ohniště a dřeva / příprava pokrmu na otevřeném ohni / spaní ve stanu / alternativní způsoby provádění osobní hygieny.
- **Rafting** – sjíždění řeky - stavění stanového městečka – spolupráce / příprava ohniště a dřeva / příprava pokrmu na otevřeném ohni / spaní ve stanu / alternativní způsoby provádění osobní hygieny / ošetření raftů / přeprava po řece / čtení řeky / BOZP.

Bc. Kamil Rajkov

Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov | Pšov 1, Podbořany 441 01 | etoped@vupsov.cz

www.vupsov.cz

- **Cyklistika** - stavění stanového městečka – spolupráce / příprava ohniště a dřeva / příprava pokrmu na otevřeném ohni / spaní ve stanu / alternativní způsoby provádění osobní hygieny / BESIP / pohyb na veřejných komunikacích a v přírodě.
- **Ozdravné, hotelové pobyty** – snowboardy, lyže – ubytování na hotelu ve společnosti / společenské vystupování / seberegulace / BOZP.
- **Jednodenní výlety** – spojené s pohybem v přírodě a poznáním historických oblastí, stavem a dědictvím / nácvik způsobu orientace v přírodě a poznávání rostlinných a živočišných druhů / poznávání přírodních souvislostí.

8. ZÁVĚR

- **RPVČ** – byl sestaven s ohledem na oprávněné zájmy dětí umístěných ve školském zařízení pro výkon PO, ÚV nebo OV. Rozdělení aktivit a jejich zaměření bylo stanoveno v zájmu všestranného rozvoje osobnosti dítěte a s ohledem na získání a rozvoj kompetencí potřebných pro kvalitní zařazení dítěte do života společnosti po odchodu ze zařízení a to ve všech oblastech života společnosti.
- **RPVČ** – je pedagogický dokument, jehož obsah je závazný pro všechny pedagogické pracovníky. Dále je základem a určuje směr pro vypracování dalších dílčích pedagogických dokumentů zařízení, které řeší problematiku výchovy a vzdělávání dětí umístěných v obligatorní péči.
- **Z RPVČ** – vycházejí vychovatelé při tvorbě jednotlivých 14 ti denních plánů aktivit. Tyto plány vytváří s ohledem na to, aby se veškeré činnosti obsažené v RPVČ a dalších pedagogických dokumentech – RVP a PRČ – prolnuly v rámci školního roku v činnostech realizovaných na všech výchovných skupinách a u všech dětí ať již s nařízeným PO či ÚV nebo uloženou OV.
- **14 ti denní plány aktivit** jsou vychovateli sestavovány tak, aby zohlednily pravidelnost a kontinuitu prováděných činností.
- **14 ti denní plány aktivit** jsou vychovateli předkládány vedoucímu vychovateli a řediteli.
- **Změny ve 14 ti denních plánech** oproti RPVČ budou předkládány ke schválení řediteli zařízení.
- **K jednotlivým činnostem** budou vychovateli vypracovány a vyhodnoceny písemné přípravy. Tyto obsahují obecné cíle, konkrétní sledované kompetence, stručnou metodiku práce, vyhodnocení atd.
- **RPVČ** – stanoví rozdělení zaměření aktivit takto:

- **Pondělí** – reedukační aktivity
- **Úterý** – vzdělávací aktivity
- **Středa** - zájmové aktivity
- **Čtvrtek** – sebe obslužné aktivity a generální úklidy
- **Pátek** – sportovní aktivity
- **Sobota** – rekreační aktivity
- **Neděle** – rekreační aktivit

V Pšově dne:

Zpracoval: Bc. Kamil Rajkov

Schválil: PhDr. Sáva Arabadžiev

Ředitel VÚ a SVP Pšov

realizaci aktivity zodpovědný.